

ner Vermutungen hin immer aufs neue wieder versucht werden muss."

In deze richting gaat thans de wetenschap der oudheid met onvermoeibaren ijver voort. Steeds meerdere draden gelukt het haar bloot te leggen van het weefsel, dat reeds de oudste volkeren der oudheid en hun kultuur onderling verbindt. Meer nog: aan den wetenschappelijken horizon doemen geheele volkeren op, die, tot voor betrekkelijk korten tijd niet of althans niet veel meer dan bij name bekend, steeds duidelijker de „missing link" blijken te vormen in den geweldigen kultuurketen, waardoor reeds in de grijze oudheid de landen rondom de Middellandsche Zee worden omsloten en inzonderheid Oosten en Westen vereenigd: de overoude Sumeriërs, het vóór-Semitische volk van zuidelijk Babylonië; de uit de Amarnabrieven als Naharain bekende Mitani met hun Arische dynastie; de Chetieten, het machtige volk, dat inzonderheid door WINCKLER's opgravingen in Klein-Azië zooveel duidelijker voor onze oogen staat; de eerst thans in hun groote beteekenis zich ons vertoonende Elamieten; de Chaldi of Urartaeërs in Armenië, over wie LEHMANN-HAUPT zijn bekende werk heeft geschreven.

Dat al deze dingen er toe geleid hebben, steeds meer en steeds oudere betrekkingen tusschen de verschillende volken der oudheid aan te nemen en met name Oosten en Westen weer nauwer te verbinden, behoeft geen nader betoog: „eindringlicher als je" — oordeelt WACHSMUTH — „haben die Funde der jüngsten Vergangenheit gelehrt, wie viele Verbindungsfäden zwischen Orient und Occident hin- und herlaufen...."; en als tot bevestiging van dit oordeel heeft LEHMANN-HAUPT een werk toegezegd over de „Geschichte des Orients in seinen Beziehungen